

sectorplan

Verpakkingsafval

1 Achtergrondgegevens

1. Belangrijkste afvalfracties	Papier/karton, kunststoffen, glas, metalen en hout
2. Belangrijkste bronnen	Huishoudens, industrie en HDO-sectoren
3. Aanbod in 2000 (in Nederland)	3.000 kton
4. % nuttige toepassing in 2000	57%
5. % verwijdering in 2000	43%
6. Verwacht aanbod in 2006	3.300 kton
7. Verwacht aanbod in 2012	3.700 kton
8. Bijzondere kenmerken	Euralcodes 15.01.01/02/03/04/07

2 AFBAKENING SECTORPLAN

In dit sectorplan is het beleid voor verpakkingsafval uitgewerkt. Op materiaalniveau wordt in dit sectorplan ingegaan op glazen en houten verpakkingen. Voor de overige verpakkingsmaterialen papier/karton, kunststoffen en metalen wordt verwezen naar de sectorplannen 18 'Papier en karton', 19 'Kunststoffen' en 21 'Metaalhoudende afvalstoffen'. Het beleid voor gebruikte verpakkingen van chemicaliën en bestrijdings en middelen met een restinhoud is uitgewerkt in sectorplan 17 'KCA/KGA en chemicaliën-verpakkingen'.

3 Beleid

Het beleid voor verpakkingsafval is gericht op het bevorderen van preventie en het optimaliseren van afvalscheiding ten behoeve van nuttige toepassing van de verschillende verpakkingsmaterialen. Vertrekpunt daarbij is de Europese Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakking en verpakkingsafval, die in Nederland is omgezet in de Regeling verpakking en verpakkingsafval (Stcrt. 1997, nr. 125, 4 juli 1997). Lidstaten zijn op grond van de Europese richtlijn (art. 14) verplicht het beheer van verpakkingen en verpakkingsafval in een afvalbeheersplan uit te werken.

Ter uitvoering van de eerder genoemde regeling verpakkingen en verpakkingsafval is in 1997 het Convenant verpakkingen II afgesloten. Dit Convenant heeft op 4 december 2002 een opvolger in de vorm van het Convenant verpakkingen III gekregen dat een looptijd heeft tot 1-1-2006. De in dit convenant overeengekomen doelstellingen zijn opgenomen in paragraaf 3.2.

3.1 PREVENTIEMOGELIJKHEDEN

Preventie van verpakkingsafval richt zich primair op bedrijven, en krijgt in de planperiode op de volgende wijze invulling:

- uitvoeringsprogramma 'Met preventie naar duurzaam ondernemen'. Dit is een programma voor en door overheden waarop in hoofdstuk 13.5 van het beleidskader wordt ingegaan.
- regulering via 8.40 AMvB's Wet milieubeheer en preventievoorschriften in de vergunningen. Voor verschillende bedrijfstakken zijn informatiebladen of handboeken opgesteld met mogelijkheden om preventie te realiseren. Het informatieblad 'Kantoorgebouwen' is hiervan een voorbeeld. Het bevoegd gezag gebruikt deze documenten bij het beoordelen van vergunningaanvragen.
- kwalitatieve preventiedoelstellingen in de Richtlijn 94/62/EG en de Regeling verpakking en verpakkingsafval. Deze doelstellingen gelden voor alle producenten en importeurs.
- in het Convenant Verpakkingen III zijn afspraken over preventie opgenomen.

3.2 INZAMELEN

In Nederland is geen aparte inzamelstructuur voor gebruikte verpakkingen uit huishoudens en bedrijven opgezet (zoals in omliggende landen met een 'groene punt' systeem). Verpakkingen uit huishoudens van glas en papier en karton worden sinds lange tijd door gemeenten ingezameld. Voor metalen en kunststof verpakkingen bestaat in de meeste gemeenten geen systeem voor gescheiden inzameling. Het overgrote deel van de metalen verpakkingen wordt uit het afval teruggewonnen door metalen uit de reststoffen van AVI's af te scheiden. In hoofdstuk 14 'Afvalscheiding' van het beleidskader is aangegeven en gemotiveerd welke materiaalstromen door consumenten en bedrijven aan de bron gescheiden moeten worden.

Voor bedrijven is de scheidingsverplichting vastgelegd in de Wet milieubeheer-vergunning of op grond van de 8.40 AMvB's Wet milieubeheer verplicht gesteld.

Het ontwerpbesluit beheer verpakkingen en papier en karton is op 17 december 2001 gepubliceerd in de Staatscourant. Na de inspraaktermijn zal het ontwerpbesluit nog worden genotificeerd bij de Europese Commissie en ter advies worden voorgelegd aan de Raad van State. In dit ontwerpbesluit is onder andere de verplichting voor de producent of importeur opgenomen om de door hem aan een ander ter beschikking gestelde verpakkingen of papier en karton, niet zijnde een verpakking, gescheiden in te nemen of na te scheiden en zorg te dragen voor het overig afvalbeheer. De regering en het parlement hebben ingestemd met invoering van dit besluit per 1 januari 2004 indien het bedrijfsleven voor deze datum de hoeveelheid flesjes en blikjes in het zwerfafval niet met tweederde heeft weten te reduceren (met als ijkpunt de Ausgangssituatie van 50 miljoen blikjes en flesjes).

In het Convenant Verpakkingen III zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

Doelstellingen voor preventie en gescheiden inzameling van verpakkingsafval in 2006	
Preventie	De hoeveelheid verpakkingen van glas, papier en karton, metaal en kunststof mag in het jaar 2005 niet meer dan 2/3 van de procentuele stijging van het BBP sinds 1999 zijn toegenomen.
Nuttige toepassing verpakkingsafval	Papier/karton 75%
	Glas 90%
	Kunststoffen 43%
	Metalen 85%
	Hout 25%
Verwijderen van verpakkingsafval	< 850 kton in 2006

3.3 BE- EN VERWERKEN

Gescheiden ingezameld verpakkingsafval van glas en hout kan, behoudens een kleine fractie productgebonden vervuiling, volledig nuttig worden toegepast in de vorm van materiaalhergebruik. Hout kan daarnaast ook nuttig worden toegepast als brandstof (bijvoorbeeld in elektriciteitscentrales).

Het verbranden van ongescheiden ingezameld verpakkingsafval, dat onderdeel uitmaakt van huishoudelijk en HDO-restafval, is een handeling van verwijdering. Hiervoor zijn AVI's gebouwd. Het beleid is erop gericht om onder meer door nascheiding de relatief hoogcalorische fractie (bijvoorbeeld verpakkingsafval) uit het integraal ingezameld restafval te halen ten behoeve van nuttige toepassing met hoofdgebruik als brandstof.

Op grond van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen is het storten van de volgende stromen niet toegestaan: gescheiden ingezameld verpakkingsafval (categorieën 7 en 8), verpakkingsafval als bestanddeel van integraal ingezameld huishoudelijk afval (cat. 30), HDO-restafval (categorie 31) en industrieel afval (categorie 32).

4 Aspecten van vergunningverlening

Voor de algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening wordt verwezen naar 'Toelichting bij de sectorplannen'. Aanvullingen op en afwijkingen van deze algemeen geldende bepalingen zijn hierna gegeven.

4.1 INZAMELEN EN OPSLAAN

Ten aanzien van inzamelen en opslaan zijn geen afvalstroomspecifieke aspecten van vergunningverlening aan de orde.

4.2 BE- EN VERWERKEN

Minimumstandaard

- De minimumstandaard voor het be- en verwerken van gescheiden ingezameld verpakkingsafval
  - van de materiaalsoorten glas, papier, karton en metaal is nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik.
  - voor de materiaalsoort kunststof is dit nuttige toepassing waarbij geldt dat deze categorie het gescheiden ingezameld kunststofafval dat daarvoor geschikt is, als materiaal moet worden hergebruikt (bijvoorbeeld folies uit de HDO-sector).
  - voor de materiaalsoort hout is de minimumstandaard nuttige toepassing.
- Voor de minimumstandaard voor niet-gescheiden ingezameld verpakkingsafval wordt verwezen naar de sectorplannen 1 'Huishoudelijk restafval' en 3 'HDO-restafval'.

Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard

- De aangegeven minimumstandaard sluit aan op de bestaande praktijk van scheiden, sorteren en hergebruiken, en is daarmee uitvoerbaar en bedrijfszeker.
- Gescheiden inzameling en vervolgens nuttig toepassen van verpakkingsafval is goedkoper dan gemengde inzameling en verwijderen door verbranden. De kostenvoordelen zitten niet zozeer bij de inzameling, maar bij de vermeden verwijdering. Daarmee is de minimumstandaard kosteneffectief.
- De aangegeven minimumstandaard is milieuhygiënisch gewenst. Verwijdering door verbranden is onder meer door het verlies aan grondstoffen milieuhygiënisch ongewenst.
- De wijze van verwerking van gescheiden ingezameld verpakkingsafval in het buitenland is in een aantal gevallen laagwaardiger dan de minimumstandaard. Op grond van het zelfvoorzieningsbeginsel wordt uitvoer ten behoeve van verwijderen in beginsel niet toegestaan. Gelet op de beheerstructuur die in Nederland operationeel is, is gekozen om de minimumstandaard vast te stellen op nuttige toepassing voor houten verpakkingen en materiaalhergebruik voor de overige verpakkingen.

5 In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 12 van het beleidskader. De uitwerking voor verpakkingsafval is hierna gegeven, met uitzondering van verpakkingsafval als bestanddeel van het huishoudelijk restafval en HDO-restafval. Zie hiervoor de sectorplannen 1 'Huishoudelijk restafval' en 3 'HDO-restafval'.

5.1 VERWIJDEREN

In - en uitvoer van verpakkingsafval ten behoeve van verwijdering is in beginsel niet toegestaan.

5.2 NUTTIGE TOEPASSING

Overbrenging van afzonderlijke verpakkingsmateriaalstromen ten behoeve van nuttige toepassing is in beginsel toegestaan.

Wanneer huishoudelijk restafval of HDO-restafval is bewerkt (bijvoorbeeld door nascheiden) kan dit ertoe leiden dat een scheidingsfractie wordt aangeduid als afzonderlijke materiaalstroom, bijvoorbeeld papierafval of plasticafval, dat voor een deel uit verpakkingsafval bestaat. Overbrenging van dergelijke stromen ten behoeve van nuttige toepassing, voor zover ingedeeld in de groene lijst, is in beginsel vrij. Indien de gescheiden fractie nog steeds als stedelijk afval wordt aangemerkt (ingedeeld op de oranje lijst) wordt voor de uitwerking verwezen naar de sectorplannen 1 'Huishoudelijk restafval' en 3 'HDO-restafval'.

6 Monitoring

De minister van VROM is ingevolge de Europese Richtlijn 94/62/EG verplicht jaarlijks aan de Europese Commissie te rapporteren hoeveel verpakkingen van papier en karton, glas, kunststoffen, metalen en hout nieuw op de markt zijn gebracht en hoeveel van deze verpakkingsmaterialen jaarlijks wordt hergebruikt.

Onderdeel van het Convenant Verpakkingen vormt een monitoringsprotocol waarin is vastgelegd op welke wijze de hoeveelheid op de markt gebrachte verpakkingen en de hoeveelheid nuttig toegepaste verpakkingen wordt gemonitord. De Commissie verpakkingen rapporteert jaarlijks de resultaten van de monitoring. Tevens is in de Regeling verpakking en verpakkingsafval een rapportageplicht voor de producent of importeur opgenomen.